

Отже, у формуванні вмінь та навичок важливо враховувати індивідуальні особливості кожної людини: тип нервової системи, попередній досвід, теоретичні знання, нахили та здібності. Було б доцільним на початку роботи зі студентською аудиторією запланувати проведення експрес-опитувань, психологічних діагностик для визначення індивідуальних психологічних характеристик. Не менш важливими у засвоєнні умінь та навичок є умови навчання, правильна організація освітнього процесу (тривалість занять, темп викладу матеріалу, організація практичного вправлення тощо).

Список використаних джерел

1. Лисянська Т. М. Педагогічна психологія: навчальний посібник. К. : Каравела, 2002. 212 с.
2. Максименко С. Д., Соловієнко В. О. Загальна психологія: навчальний посібник. К., 2000. 182 с.
3. Скрипченко О. В., Долинська Л. В., Огороднійчук З. В. Вікова та педагогічна психологія: навчальний посібник. К. : Просвіта, 2013. 416 с. URL: <http://medbib.in.ua/protses-zasvoennya-yak-zmist-uchbovoji-39746.html> (дата звернення: 19.04.2020)
4. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник. К. : Академ-видав, 2010. 454 с.
5. Яшкова А. Н., Сухарева Н. Ф. Возрастная психология: учебное пособие. Саранск, 2009. 88 с. URL: <http://medbib.in.ua/voznastnaya-psihologiya774.html> (дата звернення: 18.04.2020)

Собко І. В., здобувач вищої освіти,
Донецький національний університет імені Василя Стуса,
Україна
Науковий керівник – Зарішняк І. М., канд. пед. наук, доц.,
Донецький національний університет імені Василя Стуса,
Україна

ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ В УКРАЇНІ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ ПЕРЕВІРКИ Й ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ

Перехід вітчизняних закладів вищої освіти до європейської системи навчання спонукає звернути увагу на зарубіжний досвід вищої школи. Зокрема таку важливу його складову, як систему оцінювання результатів навчання.

Метою нашої роботи є аналіз зарубіжної системи оцінювання знань, умінь і навичок студентів та визначення тих її елементів, які варто запозичити вітчизняним закладам вищої освіти.

Більшість країн наразі навчаються за Болонською системою освіти. Проте в кожній країні є свої відмінності. В Америці оцінювання знань відбувається в кредитах. Знання оцінюються за літерною системою: А («відмінно»), В («добре»), С («задовільно»), D («задовільно з мінусом»), Е («незадовільно»). Для отримання кредиту студент повинен відвідувати лекції, виступити на семінарах або брати участь у лабораторно-практичному занятті, також витратити щонайменше дві години на позааудиторну роботу. Вважається що студент склав іспит, якщо він отримав 2 бали і вище. Якщо студент отримав від 1,7 до 1,99 балів, він отримує попередження про необхідність підвищити успішність. Якщо він знову складає іспит так само, він отримує серйозне попередження. Якщо студент набирає кілька серйозних попереджень і не може підвищити свій бал до 2, його відраховують. Якщо студент за іспит набирає від 3,5 балів і вище, його заносять до почесного списку деканату. Оцінювання знань відбувається шляхом іспитів та залікових тестових робіт, майже всі вони є письмовими. Це дає змогу досить об'єктивно оцінити знання студента, адже роботу перевіряє не викладач, а комп'ютер [1, с. 230]. Після опитування студентів про форму здачі екзаменів, якій вони надають перевагу, проведеним Я. С. Левченко та Л. Н. Волинець, було встановлено, що найбільша кількість студентів, а саме 45 %, бажає здавати екзамени саме у вигляді тестів. 35 % студентів надають перевагу усній відповіді. Найменший показник – 20 % студентів, які вважають, що краще здавати екзамен у письмовій формі [2, с. 10]. На нашу думку, екзамени у вигляді тестів – це один із пунктів, які Україна може перейняти у свою систему освіти. Досить багато заліків в Україні відбуваються шляхом усної або письмової відповіді, що включає в себе великий відсоток суб'єктивності, адже тут відіграє роль і людський фактор.

У Німеччині також діє кредитно-модульна система, проте оцінки виставляються за 5-бальною шкалою, де, на відміну від українських закладів освіти, 1 – найвищий бал, або «дуже добре», а 5 – незадовільно, або «недостатньо». Щоб отримати одну кредитну годину, студент повинен відпрацювати протягом тижня одну годину з цієї дисципліни. За 4 роки навчання студент повинен отримати 150–160 кредитів [1, с. 230], а наш студент, щоб здобути освітній ступінь бакалавра, повинен виконати освітню програму обсягом від 180 до 240 кредитів ЄКТС [3]. Тобто наш бакалавр, на відміну від німецького студента-бакалавра, надмірно перевантажений, що певною мірою впливає і на якість освіти, і на здоров'я студента.

В італійських університетах існують іспити, які приймає комісія у складі трьох викладачів, кожен з яких може поставити студенту максимум 10 балів [1, с. 231]. Відмінністю від українських університетів є відсутність екзаменаційних білетів, що, на нашу думку, вимагає великої кількості самостійної підготовки. Також італійські університети, на відміну від українських, мають три сесії, де студент сам обирає, які предмети (окрім кількох обов'язкових) він буде складати. На нашу думку, це також перспективний напрям для багатьох вишів України, адже часто в університетах викладаються дисципліни, які не пов'язані з майбутньою професією студента, або ж, навпаки, студент бажає вивчити щось нове додатково, але обрати певну дисципліну не має змоги. Україна здійснює кроки щодо впровадження вибіркової дисциплін і маємо надію, що такі дії закладів вищої освіти дозволять студенту вільно обирати курси [4, с. 82].

В університетах Південної Кореї студента оцінюють за 100-бальною шкалою (0–59 – F; 60–69 – D; 70–79 – C; 80–89 – B; 90–100 – A). Проте навчання в південнокорейських університетах починається не восени, як у більшості країн світу, а навесні у березні та триває до лютого. Навчальний рік поділяється на 2 семестри з іспитами між ними. Цікаво, що в Південній Кореї велику роль приділяють вивченню англійської мови. Англійську мову вивчають майже у всіх університетах як іноземну, і близько 30 % лекцій у 10 кращих університетах Кореї викладаються саме англійською [5]. В Україні, згідно з опитуваннями студентів, було встановлено, що англійською мовою викладається лише 15 % предметів, водночас необхідністю є щонайменше 38 % предметів, тобто у два рази більше [2, с. 10]. Саме тому викладання предметів англійською мовою є також одним із пунктів, які можна було б запровадити в Україні, адже англійська мова є міжнародною мовою бізнесу та науки, а знання англійської є надзвичайно важливими для перспектив працевлаштування, вступу до університету та соціального статусу. В Україні для немовних спеціальностей англійська викладається один–два семестри, що, на нашу думку, є недостатнім для опанування мови на розмовному рівні.

Тож перспективи використання зарубіжного досвіду оцінювання навчальних досягнень студентів, на наш погляд, полягають: а) у впровадженні поетапної системи оцінювання з обов'язковим зворотним зв'язком і механізмами об'єктивного оцінювання (як в США); б) удосконаленні механізмів впровадження вибіркової дисциплін на всіх освітніх рівнях (італійський досвід); в) зменшенні кількості кредитів на здобуття освітніх рівнів (як у Німеччині); г) читанні 30 % лекцій міжнародною іноземною мовою (корейський досвід).

Список використаних джерел

1. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. К. : Академвидав, 2006. 352 с. URL: https://pidruchniki.com/70173/pedagogika/otsinyuvannya_rezultativ_navchalno-piznavalnoyi_diyalnosti_studentiv (дата звернення 28.04.2020).
2. Левченко Я. С., Волинец Л. Н. Проблемы высшей школы глазами студентов. *Monografia pokonferencyjna*, 2019. 116 с. URL: http://конференция.com.ua/files/91_s.pdf (дата звернення 11.05.2020)
3. Закон України «Про вищу освіту». Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 37–38, ст. 2004. Ст. 5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення 03.05.2020).
4. Сисоева С., Кристопчук Т. Освітні системи країн Європейського Союзу : Загальна характеристика: навч. посіб. Рівне : Овід, 2012. 352 с.
5. Deepti Mani, Stefan Trines. Education in South Korea. October 16, 2018. URL: <https://wenr.wes.org/2018/10/education-in-south-korea> (дата звернення 28.04.2020).

Тройчук Н. О., здобувач вищої освіти,
Донецький національний університет імені Василя Стуса,
Україна

Науковий керівник – **Кушнір Ю. В.**, канд. пед. наук, доц.,
Донецький національний університет імені Василя Стуса,
Україна

ВПЛИВ VUCA-СВІТУ НА УСПІШНУ АДАПТАЦІЮ ОСОБИСТОСТІ СЬОГОДЕННЯ

З розвитком цивілізації вимоги до особистості збільшуються та стають більш ускладненими та різноманітними. У часи космогенної цивілізації, що охоплювала стародавнє суспільство в епоху середньовіччя, для людини існувала єдина система пріоритетів – це її рід, сім'я або соціальний клас.

Техногенна цивілізація внесла свої всесвітньо-історичні корективи, які вплинули на формування нової системи цінностей. На одному з найвищих місць в ієрархії цінностей виявляється автономія особистості. Особистість перебуває в діяльнісному відношенні до світу. Діяльність – це функціональний засіб досягнення соціально-технологічних цілей, направлена на отримання необхідних для себе благ, задоволення своїх потреб. Отже, сучасна особистість постала перед необхідністю справлятися з усе більшою кількістю завдань, пов'язаних з ускладненням соціальних відносин, з регуляцією соціальних ролей, в яких сама і виступає.